

Diàlegs amb la sociologia

Fòrum de la Nova Ruralitat

Comarques del Nord de Castelló

Tesa Giner Garcia

Fòrum: Reunió pública per a discutir assumptes d'interès social, cultural... en la qual les persones assistents intervenen en la discussió.

Rural: Adjectiu que fa referència, a la vida i les activitats vinculades al camp, tradicionalment, al treball agrícola i ramader.

Ruralitat: No trobarem una definició, doncs és complexa i respon a les diverses maneres de viure als territoris rurals. La nova ruralitat és la ruralitat actual.

El Fòrum de la nova ruralitat és un espai que neix després d'algunes edicions de les Jornades d'afirmació de la nova ruralitat. Un espai d'anàlisi i estudi i, alhora, un espai d'acció i reivindicació.

Antecedents del Fòrum de la Nova Ruralitat

Jornades d'afirmació de la Nova ruralitat

Les entitats impulsores són: el Departament de Filosofia i Sociologia de la Facultat de Ciències Humanes de l'UJI. El Programa d'Extensió Universitària dins el Servei d'Activitats Socioculturals de l'UJI i l'Agència de Desenvolupament local de l'Ajuntament de Benlloc.

Col·labora amb el comitè organitzador, un comitè científic format per diferent professorat expert en sociologia i en desenvolupament local de les diferents universitats de l'àmbit valencià com la UPV la UV, la UMH, la UA i altres universitats com la UNED, la UPO -Universidad Pablo Olavide de Sevilla-, la UPNA -Universidad Pública de Navarra- i la UV -Universidad de Valladolid. Col·labora també la Excma. Diputació de Castelló.

Juntament amb la part acadèmica, col·laborem un grup de persones vinculades a moviments socials i culturals que treballem des de diferents sectors com l'educació, la sanitat, la cultura, l'agricultura... per reivindicar un millor tractament per a la població dels territoris rurals.

I Jornades d'afirmació de la Nova Ruralitat

Benlloc. 24 i 25 de novembre de 2016.

La conferència inaugural «La Nova Ruralitat» a càrrec del professor de Sociologia del Territori de la Universitat Pública de Navarra, Jesús Oliva, obri el marc teòric de les jornades.

Les jornades continuen en una sèrie de taules rodones sobre: Mobilitat, iniciatives empresarials, benestar, educació, teixit associatiu i gestió social d'allò comunal.

Personal expert en cada tema exposa les iniciatives i experiències que es porten a terme als territoris rurals, cada un dels aspectes tractats.

La participació i les intervencions del personal assistent confirmen que la nova mirada cap a allò rural és necessària i desperta interès. Compartir les actuals percepcions sobre el territori rural deixa palés que ja no sols és l'espai on es desenvolupen les activitats agrícoles i ramaderes. Actualment el medi rural alberga una població molt heterogènia que, si comptara amb el mateixos recursos que als territoris urbans -bones infraestructures de transport i telecomunicació, entre d'altres- és tan idoni com qualsevol ciutat per a desenvolupar qualsevol activitat professional i projecte de vida.

La vida als territoris rurals ha canviat i actualment les activitats econòmiques i professionals de la gent que hi habita són molt variades. El territori rural s'està redefinint contínuament amb diferents elements com les noves tecnologies, la recuperació de superfície de conreu amb nous productes, el turisme sostenible i compta amb xarxes socials i culturals molt actives. Amb el nou plantejament sociològic es trenca la dualitat urbà-rural, elimina prejudicis i estereotips i vol demostrar que els pobles tenen els reptes de fer-se socialment sostenibles, constituint-se en espais de benestar social, amb serveis públics suficients i de qualitat per als seus habitants.

II Jornades d'afirmació de la Nova Ruralitat

La cultura com a pilar del desenvolupament

Benlloc. 30 de novembre i 1 de desembre de 2017

En aquesta edició es posa el focus en analitzar les pràctiques culturals existents als espais rurals. Es tracta de reflexionar sobre el tipus de consum cultural que es pot fer al medi rural i com es generen els productes existents. Com es manifesta la cultura innovadora pròpia de la ruralitat. És important analitzar la relació entre l'immens patrimoni cultural que existeix a l'entorn rural i la innovació cultural, entre dinamització cultural i turística i com tot això promou el desenvolupament local.

En una estructura similar a la primera edició, s'inicien les jornades amb una primera taula rodona «Despoblament i nova ruralitat» que exposa la situació actual.

A les taules rodones posteriors es tracta: Cultura i dinamització social, iniciatives culturals als territoris rurals, impacte de la cultura als espais rurals, gestió cultural i vertebració del territori i les economies del comú -reptes globals.

Evidentment es mostra la gran varietat d'accions culturals que es desenvolupen a molts municipis rurals.

Tradicionalment, al medi rural s'ha posat la mirada en els aspectes etnogràfics però s'obren altres pràctiques que actualitzen el terme rural. Ara es presenten processos

innovadors i creatius que deixen veure les noves percepcions de viure al territori i que afavoreixen el sentiment d'orgull i autoestima.

Al mateix temps, es creen xarxes socials i culturals que enriqueixen els processos creatius i amb els que es té en compte tot tipus de sensibilitats que conflueixen amb els objectius de dinamitzar el medi rural i on participen també les poblacions flotants.

La cultura és clau en la transformació social i econòmica i peça important per al desenvolupament individual i col·lectiu. És també, un factor determinant per a millorar la qualitat de vida.

III Jornades d'afirmació de la Nova Ruralitat

Polítiques de despoblació

Benlloc. 14 i 15 de desembre de 2018

Reunió preparatòria per a les III Jornades d'Afirmació de la NOva Ruralitat. 16 juliol de 2018

Les III Jornades comencen a preparar-se uns mesos abans per a concretar com encarar una nova edició, concretar dates i veure l'estructura organitzativa. A les primeres edicions s'ha analitzat la situació, s'han treballat alguns sectors. La nova ruralitat és un moviment que va agafant força i que cada vegada exigeix més propostes per a intentar minimitzar els efectes del procés de despoblació que es viu als territoris rurals.

Es considera que cal fer un autodiagnòstic actual, veure

com les polítiques han impulsat l'èxode rural i tractar de revertir el procés.

Es formen grups de treball per a consultar documentació, analitzar les polítiques, buscar noves maneres de gestionar el desequilibri territorial i veure possibles accions.

Grups conformats per la gent del territori amb un diàleg constant amb la part acadèmica, que conjuntament elaboraran durant uns mesos documents de discussió per a les III Jornades.

Els grups que es conformen són:

- Educació i formació
- Salut i serveis sanitaris
- Infraestructures, turisme i administració pública
- Agricultura, ramaderia, indústria agroalimentària i empreses
- Cultura, creació i vida artística
- Serveis socials, pobresa, exclusió, discapacitat i vellesa.

Aquesta organització permet formar grups de discussió que van preparant els punts d'on partir. A l'hora de la inscripció a les jornades, cada persona s'inclou en un dels

grups i amb la coordinació del grup i el treball de les relatories es treballen unes conclusions que després són exposades al plenari.

Els debats aconsegueixen extreure importants conclusions i pensar en la necessitat de poder amplificar les demandes, d'arribar a les administracions corresponents per a reclamar canvis i de seguir treballant els diferents aspectes per a revertir la situació de despoblament.

Fruit d'aquestes reflexions i de la necessitat de donar continuïtat, es proposa la constitució del Fòrum de la Nova Ruralitat.

Creació del Fòrum de la Nova Ruralitat

El Fòrum de la Nova Ruralitat és un espai d'anàlisi i estudi i, alhora, un espai d'acció i reivindicació. Una organització que surt de la gent que vivim al món rural, gent compromesa de les comarques del nord del País Valencià, i que amb la col·laboració de l'UJI i conjuntament amb veus destacades de la sociologia rural, conformem equips interdisciplinars per a proposar solucions a la situació actual i exigir canvis per a aconseguir un equilibri territorial que pugua contrarestar la concentració demogràfica i que la població dels territoris rurals adquireisca els plens drets que possibiliten un complet desenvolupament professional i personal.

Amb la creació del Fòrum de la Nova Ruralitat un grapat de membres formem la coordinadora del Fòrum per a difondre els documents elaborats, dinamitzar accions de divulgació durant tot l'any i preparar les següents edicions de les Jornades de la Nova Ruralitat.

Representants del Fòrum de la Nova Ruralitat amb la Mesa de les Corts Valencianes

Tant important és donar a conèixer el treball del Fòrum com poder recollir inquietuds i propostes. És un Fòrum obert, evidentment, i en contínua actualització.

De les conclusions extretes a les III Jornades s'elaboren documents sectorials que conformen el diagnòstic actual. El recull d'aquests documents, es plasma en l'elaboració d'un manifest que serà la fotografia que mostra la situació actual, analitza les causes que han provocat el despoblament, aporta solucions i reclama un canvi en les polítiques. Aquest document és el **Manifest per un govern equitatiu del territori valencià. Condició per a revertir el despoblament.**

Un Manifest que es presenta a les Corts Valencianes el juny de 2019 i és recollit per la Mesa de les Corts i pel president Enric Morera. Els representants del Fòrum exposen les línies generals del Manifest i reclamen accions per a afrontar l'actual situació dels territoris rurals.

La tasca com a Fòrum es centra en difondre el treball que s'ha realitzat des de fa tres anys, recollir adhesions al Manifest i poder augmentar la pressió social sobre les diferents administracions.

Per a facilitar la lectura i promoure posteriors debats on analitzar dades, aclarir detalls i debatre possibles millores, es redacta un resum del Manifest elaborat. És aquesta «versió curta», la que aquí compartim.

nova ruralitat

MANIFEST PER UN GOVERN EQUITATIU DEL TERRITORI VALENCIÀ

CONDICIÓ PER A REVERTIR EL DESPOBLAMENT.

Fòrum de la Nova Ruralitat. Comarques del Nord

A les comarques rurals de Castelló vivim un procés d'acció – reflexió col·lectiu sobre la nostra realitat i el seu futur, procés que té cada any el seu punt de trobada en les Jornades de la Nova Ruralitat, i que en juny de 2019, en el transcurs de la tercera edició, s'acaba de consolidar mitjançant la creació del Fòrum de la Nova Ruralitat amb la participació conjunta de destacats membres de la Sociologia Rural provinents de diverses universitats públiques espanyoles i d'un bon grapat de persones dels pobles rurals de les comarques castellonenques, professionals, empresaris, agricultors, estudiants, tècnics, ramaders, ..., i altres persones compromeses amb l'esdevenir del medi rural.

Entre els acadèmics universitaris participants en el procés que ens ha conduït aquests tres darrers anys a l'elaboració d'aquest manifest volem destacar els següents: Luis Camarero (UNED), Rosario Sampedro (UCM), Jesús Olivas (UPN), Manuel González Fernández (UPO), Mª Jesús Rivera (EHU/UPB), Eladio Arnalte (UPV), Dionisio Ortiz (UPV), Jaime Escribano (UV), Julio Alfonso del Pino (UNED), Vicent Querol (UJI) Xavier Ginés(UJI) i Artur Aparici (UJI).

Podem afirmar doncs, que el marc conceptual que aporta la Sociologia Rural europea més actual està en la base d'aquesta anàlisi i del consegüent diagnòstic de la crisi poblacional que afecta la nostra ruralitat, però de cap manera existirien aquestes conclusions sense la participació en l'elaboració de totes les persones d'aquestes comarques, identificades personalment i biogràficament amb la Nova Ruralitat.

AFIRMEM QUÈ:

1. El Despoblament Rural en la segona dècada del Segle XXI

En tant que problema social que condiona i amenaça el futur de les comarques rurals del País Valencià en l'actualitat (finals de 2019), l'indicador principal d'allò que anomenem despoblament és l'actual èxode juvenil. Molts pobles que ja van patir l'èxode rural durant els anys 60 i 70 del segle passat, són abandonats en l'actualitat per la seua gent jove i sovint, qualificada.

2. El despoblament ÉS REVERSIBLE

Si fem un diagnòstic lliure de prejudicis de les causes principals que estan provocant aquest èxode juvenil, veurem que es tracta d'un fenomen social determinat per la gestió que es fa del territori i per tant, en tant que social (no natural) és un fenomen reversible. És a dir, la condició bàsica perquè es pugui revertir el despoblament rau a canviar la manera de governar i gestionar el territori valencià.

3. Causes del despoblament

3.1. Continua fent-se un mal govern del territori que provoca desigualtats territorials de forma sistemàtica i permanent, dificultant o impossibilitant així la viabilitat professional i vital de la joventut en els espais rurals, especialment de la joventut més qualificada i instruïda.

S'ha de dir per tant, que el despoblament té causes polítiques i conseqüentment hi ha institucions que en són històricament responsables, però també ho són actualment.

3.2. En l'actualitat, es continua fent un mal govern del territori que priva de drets bàsics de ciutadania a les persones que viuen en els territoris rurals menystinguts. Sense aquests drets bàsics els i les joves se n'han d'anar.

La joventut valenciana ha de poder escollir realitzar la seua vida en un medi urbà o en un rural i molt especialment les persones joves formades i qualificades,.

3.3. Persisteix una forma de govern del territori que genera i aplica normatives i lleis, que ignoren les circumstàncies pròpies, específiques dels municipis menuts i dels territoris amb baixa densitat demogràfica.

Açò es produeix en el context agreujant d'una Administració Pública (autonòmica i provincial) cada volta més burocratitzada i més allunyada de la ciutadania en general i de la població i les problemàtiques rurals en particular.

3.4. Una forma de govern del territori que no ha deixat de prioritzar el criteri de concentració demogràfica sobre el criteri d'equilibri territorial. El qual generalment ni tan sols es té en compte.

La ubicació i la distribució territorialment desigual de les infraestructures, de les dotacions i dels serveis públics, ha estat la causa principal que l'activitat econòmica i les densitats demogràfiques es despleguen espacialment d'una manera tan desequilibrada.

La tendència a la concentració pròpia de l'economia capitalista és un fet constatat, però les institucions de govern justifiquen la seua existència precisament, en la necessària correcció de les desviacions perverses del sistema econòmic i en la defensa dels drets bàsics i el benestar social de la ciutadania.

3.5. Es practica una forma de gestionar el territori que transmet socialment com a naturals (inherents a la ruralitat) unes desigualtats territorials socialment i històricament creades.

La ruralitat real i la imatge socialment i políticament dominant de la ruralitat no són coincidents. La imatge s'ha quedat aturada en un temps passat, mentre les ruralitats reals han continuat avançant. Mai no ha deixat d'avançar i canviar, ni ho farà, perquè la ruralitat disposa dels seus propis futurs i evoluciona cap a ells autònomament, de forma paral·lela i sovint alternativa, als futurs urbans.

Per tot l'exposat anteriorment,

MANIFESTEM QUE:

4. Encarar el despoblament és fer que les/els joves puguen triar quedar-se als pobles, tornar, vindre, incorporar-se... Que es pugue triar realment viure als pobles o a la ciutat.

5. Cal que es deixen d'aplicar les polítiques que despoblen.

En primer lloc, és imprescindible que la Generalitat Valenciana i les Diputacions assumeixen públicament la responsabilitat que els pertoca en produir el despoblament. Cal que entenguen quines són les polítiques i les formes de gestionar el territori que contribueixen activament al despoblament i es posen en disposició de canviar aquesta forma de governar.

Aquesta assumpció pública és tan necessària com imprescindible. La pluja fina d'informacions confuses sobre el despoblament ha contribuït notablement al desànim i a la sensació d'irreversibilitat del despoblament entre molts sectors de la població. El territori continua sent governat d'una manera tan desigual, que a hores d'ara els projectes exitosos al rural només poden constituir excepcions. I cal ser-ne conscients d'aquest fet.

6. Només la compareixença pública de les institucions clarificant les causes reals d'aquest fenomen social (el despoblament juvenil) i assumint la seua part de responsabilitat, permetrà creure de debò en la sostenibilitat social de la ruralitat i en el sorgiment de veritables oportunitats. I això ocorrerà si es produeix un canvi real de la forma en què s'ha estat gestionant el territori. **Aquest serà el moment 0 de la reversió del despoblament.**

S'ha suggerit sovint que la creació de llocs de treball revertirà el despoblament quan és just el contrari, hi ha nombrosos llocs de treball als pobles que a hores d'ara resulten difícils de cobrir. Allò que estimularà i incrementarà l'ocupació és la reversió del despoblament, és a dir, de les polítiques que el provoquen.

DEMANEM QUE:

En aquest context i en coherència amb aquest diagnòstic, per tal què el rural valencià es recupere del despoblament que se li ha ocasionat, si pretenem l'eficàcia, cal seguir pas a pas unes accions seqüenciades i degudament ordenades. És a dir, per acabar amb el despoblament existent en l'actualitat (any 2019) s'han de superar amb èxit i de forma indefugiblement seqüencial, les fases següents:

FASE 1 DE LA REVERSIÓ**A) Pla d'urgència.**

Val a dir que els programes que componen aquest pla d'urgència, atès que **afecten drets bàsics de ciutadania** de les poblacions, haurien d'estar implementats en un termini màxim d'un any. Fa molts anys que l'Administració està negant aquests drets de ciutadania i per tant, no hi ha cap argument que pugue justificar la seua demora. El seu impacte és transversal al conjunt de la població rural.

a) **Programa de transport públic eficient a demanda i a qualsevol hora.** També anomenat taxi-bus rural les 24 hores. Amb una central de comandes comarcal o zonal

i un nombre de vehicles suficient, ajustat a les necessitats de cada zona. De manera semblant a com fa anys que s'aplica a Castella i Lleó, Navarra, ...

b) **Programa de telecomunicacions ràpides i efectives garantides a qualsevol municipi de la ruralitat.** No cal dir com és de bàsic i imprescindible aquest dret tant per la qualitat de vida com pel desenvolupament de qualsevol activitat econòmica.

c) **Programa de serveis bancaris bàsics garantits en la totalitat dels municipis rurals.** Si més no de caixers automàtics i potser una atenció personalitzada de periodicitat freqüent. No sols per possibilitar el dinamisme econòmic i empresarial, sinó també per donar un servei adient a la població major.

d) **Programa d'assignació de marca territorial a les borses de treball (segell territorial).** La creació de borses de treball territorialitzades, indicades només per a persones que vulguin treballar als pobles, és un dels canvis més urgents i amb major capacitat de generació d'ocupació i d'habitants residents. Aquesta mesura és clau per a la consolidació i cohesió de grups professionals, especialment en l'àmbit de l'educació i de la sanitat públiques.

e) **Programa de dotació d'habitatge** als pobles que possibiliti la continuïtat i la inserció de joves (parelles, grups, individus,..). En molts pobles rurals, la manca d'habitatge disponible, digna i assequible, representa un dels entrebancs més importants a la continuïtat dels joves. Dificulta l'emancipació familiar, la constitució de nous grups familiars i la incorporació de nous habitants.

f) **Programa per al canvi radical en la manera de tractar comunicativament la ruralitat.** Com dèiem, una imatge desfasada i obsoleta dels pobles, construïda sobre una suposada immobilitat rural i que destaca mediàticament les arestes més negatives i desmoralitzadores, pesa en l'actualitat com una llosa sobre les expectatives de vida en la ruralitat. Una ampla difusió mediàtica de que va a canviar la forma de gestionar el territori (començant pel seu anunci) i de l'aprovació i posada en marxa dels programes abans esmentats, ja suposaria un important impuls en la confiança de la joventut i per tant, en la superació del despoblament.

FASE 2 DE LA REVERSIÓ:

g) **Programa: Un país, dos marcs legislatius diferenciats**

Amb molt rares excepcions, tots els municipis que formen part de les zones LEADER o PRODER poden formar part del **mapa oficial del despoblament juvenil valencià**. Cal legislar de manera diferenciada per a les zones urbanes i per a la zona inclosa en aquest mapa. Cadascun dels dos territoris desiguals valencians.

Conscients de l'existència de dos territoris amb característiques socials, demogràfiques i econòmiques tan desiguals, si es vol avançar realment en l'equiparació en drets d'aquestes poblacions, cal fer-ho de forma diferenciada i específica:

- **cal elaborar normativa específica per a les zones amb baixa densitat demogràfica.**

- **cal fer un esforç sistemàtic d'adaptació de la normativa existent a les especificitats del medi rural.**

- quan es promulguen normatives i regulacions, quan s'elaboren polítiques, quan es projecten inversions en dotacions, infraestructures i serveis, si no es té com a referència

un marc territorial concret, el marc territorial que està operant per defecte són les ciutats i les zones amb una densitat demogràfica mitjana-alta. Caldrà que les institucions, cada vegada que es redacte una normativa, n'elaboren una de nova referenciada a les zones de baixa densitat demogràfica.

FASE 3 DE LA REVERSIÓ:

h) Plans de reversió territorialitzats (rellançament). Infraestructures, dotacions, serveis públics, programes culturals, benestar social, ...

i) Plans multisectorials de compensació de les desigualtats socials creades. Fins a aconseguir l'equiparació en drets bàsics de les poblacions dels territoris menystinguts durant les darreres dècades

j) A curt termini:

- Pla per a municipis menors de 400 habitants. (fonamental i prioritari, sobretot pel seu caràcter didàctic. Amb l'elaboració d'aquest pla la Generalitat i les Diputacions descobriran amb detall aquells camps on elles mateixes provoquen despoblament i aprofundeixen en la desigualtat territorial en el transcurs de la seua gestió ordinària).

- Pla urgent d'agricultura i ramaderia de proximitat, ... (Una altra agricultura i ramaderia són possibles i poden ser atractives per la gent jove)

- Pla de foment del comerç local rural

- Pla de diversificació del teixit productiu rural. Moltes altres activitats productives són possibles al rural, de tots els graus de complexitat tecnològica imaginables.

- Polítiques fiscals específiques amb objectius de dinamització específics.

No es poden plantejar polítiques fiscals abans que el gros d'aquests programes s'estiguen duent a terme i s'estiguen garantint per tant els drets bàsics de ciutadania a tota la població rural. Canviar drets bàsics per rebaixes fiscals és una opció errònia i del tot inacceptable en qualsevol societat mínimament democràtica. Encara que tenim constància escrita que aquesta opció s'està considerant per part de l'Agència Valenciana de lluita contra el despoblament, n'estem convençuts que és massa indigna perquè pugui prosperar.

A més a més, perquè sigui eficaç l'acció fiscal ha de ser selectiva i aplicada a activitats econòmiques concretes. És de sobra conegut com les accions fiscals indiscriminades resulten inoperants.

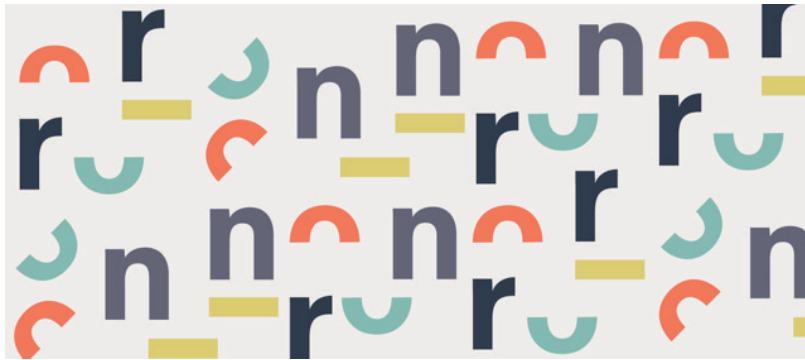
En qualsevol cas, pel que fa a la reversió del despoblament, l'acció fiscal només serà efectiva quan els condicionants que causen la desigualtat s'hagen eliminat. A partir d'eixe moment, podrem parlar-ne de determinats estímuls fiscals concrets, entesos com a polítiques compensatòries de discriminacions existents en determinades activitats econòmiques o com a polítiques revitalitzadores del teixit productiu i de serveis.

Fòrum de la Nova Ruralitat

Persones compromeses amb una nova imatge de la ruralitat

Una societat civil rural, proactiva, conscient, motivada.

Disposada a fer pressió per aconseguir els seus drets de ciutadania.

S'organitzen reunions amb responsables polítics a tot nivell per a que es prenguen les mesures adients que es contemplen al Manifest i facen seues les demandes que es reclamen.

S'ha creat la imatge corporativa i s'activen les xarxes socials.

Nova imatge representativa del Fòrum de la Nova Ruralitat. Marca per a documents, presentacions i identificació a les xarxes socials

La nova ruralitat es palpa en gran part de la societat dels pobles d'interior i la part de la societat més activa i dinàmica, troba en el diagnòstic elaborat pel Fòrum i en el seu Manifest, respostes al problema de la despoblació. Es veu amb claredat la correspondència que existeix entre el desequilibri demogràfic i el desequilibri territorial en la prestació de serveis públics i com aquests serveis no arriben a tota la població per igual. S'exposa que el problema de la despoblació actual ha estat fruit d'una mala gestió i es presenten possibles solucions.

L'administració local ha de promoure accions encaminades a revertir el desequilibri territorial, però és clar que la majoria d'ajuntaments no disposen de recursos econòmics per a posar en marxa programes que minimitzen el problema. El que sí poden i deuen fer és insistir a les administracions amb més possibilitat de finançament. Per això s'envia, als ajuntaments del rural castellanenc, una proposta de moció a favor del desenvolupament rural i a poc a poc es presenta als plens municipals. Cal remarcar que la moció s'ha aprovat a ajuntaments de signe polític diferent.

La moció, que també és fruit de les conclusions del Fòrum, defensa que «allò que anomenem despoblament és l'actual èxode juvenil», que «és un fenomen social determinant per la mala gestió que es fa del territori» i que, per tant, «és reversible» i reclama un «pla d'urgència».

Col·lectius, associacions, grups de discussió i municipis demanden més informació sobre el treball del Fòrum. Així, membres del Fòrum acudim allà on se'ns demana i des de la seua creació i al llarg del temps participem en presentacions, seminaris i debats.

La llista d'actes on ha estat present el Fòrum és llarga però paga la pena mostrar una llista, no completa ni exhaustiva, per a veure l'interés que desperta el treball que s'està realitzant i com es fa ressò de les accions que es porten a terme.

Moltes de les presentacions i xerrades que es fan des del Fòrum de la Nova Ruralitat, tenen un debat molt interessant on es recullen adhesions al Manifest, suggeriments, demandes i propostes d'acció. Sobre tot, són útils per a confirmar que la població de territoris rurals és activa i reivindica un tracte igualitari a la població de zones més afavorides històricament.

Alguns llocs on s'han fet presentacions i/o xerrades durant el 2019 i 2020.

Vallibona: *Reflexions sobre la nova ruralitat*. Serra En Galceran, Cabanes, Useres, Xodos, La Jana, Cincorres, Xert, Atzeneta (Casal Jove). Beniarjó: Jornada al CDR. La Safor. Albocàsser: Jornada al CDR Maestrat. Montanejos: Jornada Escola Rural.

Llibreria Argot. *Propostes del Fòrum pel sistema educatiu rural i proposta general per a la reversió del despoblament*. Organitzada per CEBA de Castelló.

Llibreria Babel. Tertúlia del Racó de la Cultura i de l'Art. Organitzada per Associació de les Activitats Lliures. *Propostes del Fòrum de la Nova Ruralitat*.

Organitzat per FEVECTA, dins del programa MICRACOOP. *La transició social i la nova ruralitat*.

Organitzat per Podemos Castelló. *Despoblament i nova ruralitat*.

Seminaris: Presentació i debat per al públic de l'entitat convocant i amb debat en profunditat. A porta tancada.

Seminari amb Fundació Nexa a l'UJI.

Seminari amb SECOT - UJI.

Seminari amb el Consell de direcció de La Unió de Llauradors i Ramaders. València
Seminari al Col·legi d'Arquitectes. Acte obert sobre Habitatge.

També hem anat participant en programes de ràdio i tv i apareixen articles a mitjans de comunicació, tant en edició escrita com edició digital.

Gràcies a totes aquestes accions i, evidentment a la quantitat de reunions amb responsables polítics que es demanden i/o ens reclamen, el Fòrum de la Nova Ruralitat és un referent per a tota persona o entitat que busca un diagnòstic de la situació actual i vol entendre les noves maneres de viure a territoris rurals.

Continua el camí

La convocatòria anual de les Jornades d'Afirmació de la Nova Ruralitat es prepara des de la coordinadora del Fòrum de la Nova Ruralitat i tenint en compte les demandes i suggeriments de moltes de les presentacions i xerrades. Així es treballa durant uns mesos en diversos exemples del que anomenem «bones pràctiques» per a preparar documentació, contactes i debat per a la següent edició de les Jornades.

IV Jornades d'afirmació de la Nova Ruralitat

Posem fil a l'agulla: Model per a repensar allò rural

Benlloc. 31 de gener i 1 de febrer de 2020

A principis de desembre de 2019 s'organitza una Jornada informativa a Benlloc per a presentar i preparar les propostes a treballar de cara a la IV edició de les Jornades de la Nova Ruralitat i informar de les accions que es van fent des del Fòrum: Informes d'activitats realitzades, informes dels grups de treball i els formularis per a formalitzar adhesions al Manifest. També es presenta la nova web on és pot trobar informació i consultar documents.

La IV edició de les Jornades es centrarà en alguns dels temes que han aparegut com a més preocupants en diversos debats. L'habitatge, el transport públic i la joventut. Els contactes que s'han anat gestionant per a l'anàlisi als grups de treball i posterior debat al plenari de les Jornades es concreten en quatre exemples de «bones pràctiques».

Al programa de la IV edició de les Jornades d'Afirmació de la Nova Ruralitat es veu clarament que la tasca del Fòrum de la Nova Ruralitat no és fer estudis, reunions i plantejaments teòrics, sinó que mostra, analitza i proposa solucions per a un canvi d'actitud, tant de responsables polítics, com de tota la població, per a promoure un equilibri territorial que permeta millorar les condicions als habitants de les terres d'interior.

Fruit d'un acte organitzat al CTAC -Col·legi Territorial d'Arquitectes de Castelló- amb el Fòrum de la Nova Ruralitat com a convidat, surt una proposta de conformar una taula rodona i posterior debat per a les Jornades d'Afirmació de la Nova Ruralitat.

«La problemàtica de l'habitatge» és el títol de la primera taula rodona, després de les presentacions oficials i benvinguda a totes les persones inscrites a les Jornades.

L'exposició de «bones pràctiques» s'organitza de manera que membres dels diferents grups de treball que han volgut participar en una lectura prèvia de la documentació de cada projecte a debat, s'han preparat ja unes qüestions per a les ponències.

- Universitat i territori, l'experiència de les Highlands, Escòcia. Exemple de sostenibilitat demogràfica a les Terres Altes d'Escòcia.

- Projecte Pueblos Vivos: Somontano, Aragó. Projecte exitós a l'Aragó que està aconseguint establir millores de les condicions generals de vida per a establir noves residències.

- Munixic: Experiències Col·laboratives per a posar els joves en el centre del repoblament. Catalunya. Projecte que integra regidories de joventut de diversos pobles rurals de Lleida.

- Transport a demanda. Diputació Provincial de Terol i Projectes europeus. Exposició de models europeus de mobilitat i funcionament del sistema de transport a demanda.

Presentació de la IV Edició per part de membres del Fòrum

Evidentment, els temes desperten molt d'interés i els debats resulten enriquidors i demostren, una vegada més, que les polítiques actuals no s'han actualitzat per a donar respostes a la situació actual.

Ha estat una edició enriquidora i com sol passar, entre sessió i sessió, sorgeixen contactes, altres experiències i més preguntes i dubtes. Així que, a banda de poder transmetre conclusions i demandes a les diferents administracions implicades en donar solucions a les reivindicacions, també es concreten presentacions del FNR i de la diversa documentació elaborada per a seguir compartint reflexions i posar destinacions a les demandes.

Destaca la preocupació respecte la falta de mitjans per a una mobilitat entre municipis i per a desplaçaments a serveis més llunyans. I destaca la inquietud per la falta de previsió davant la situació, que es va agreujant, de crisi climàtica.

Cloenda de les IV Jornades d'Afirmació de la Nova Ruralitat

V Jornades d'afirmació de la Nova Ruralitat

La Ruralitat que necessitem

Benlloc. 26 i 27 de novembre de 2021

Posem el focus principal de les V Jornades de la Nova Ruralitat en analitzar el paper que la ruralitat pot assumir en el context de la crisi energètica, climàtica i d'escassetat de matèries primeres. S'anuncia un pròxim col·lapse energètic i la societat s'ha de preparar. Es fa necessari, més que mai, un canvi en la manera de pensar i d'actuar. El medi rural necessita millorar les seues condicions davant aquest panorama i, al mateix temps, els seus valors poden servir de referent per a repensar el nou paradigma.

La cita anual és el 26 i 27 de novembre. Abans, i com es va fer en altres edicions, s'organitza una jornada preparatòria el 24 de setembre, a l'Auditori de Benlloc, per a presentar les principals línies d'anàlisi i formar els grups de treball que analitzaran les diferents temàtiques a debatre a les jornades.

No oblidem que, durant el període entre cada edició de les Jornades, el grup coordinador del FNR està actiu amb reunions, entre el grup i externes, i va enfocant els temes per a les jornades segons el que es va còpsant a les diferents accions que es desenvolupen pel territori. Així, es concreta en quatre taules de debat:

«Crisi energètica i ruralitat»; «la ruralitat i l'alimentació en el context de la crisi energètica»; «Mobilitats, possibles i impossibles» i «Quina ruralitat pot ser alternativa?».

Els 4 grups de treball, que es conformen a la jornada preparatòria, disposen així de dos mesos per a compartir reflexions i aportar preguntes i propostes al debat posterior a les ponències. Durant aquest temps, el grup de treball analitza diferents textos de les ponències i s'intercanvien comentaris, dubtes i suggeriments per a complementar i/o aclarir conceptes i reflexions en cada tema.

Per a debatre els temes proposats, es compta amb especialistes, la veritat és que en aquesta ocasió, especialistes de renom i de gran prestigi que han acceptat molt gustosament participar en els jornades.

Taula 1.- Crisi energètica i ruralitat

Antonio Turiel: Científic del CSIC i divulgador físic i matemàtic. Expert en recursos energètics i les repercussions de la seua escassetat.

Marina Requena: Doctora en Sociologia, Llicenciada en Ciències Polítiques i de l'Administració Pública. Investigadora en estudis de sostenibilitat. Professora de l'UJI.

Taula 2. - Ruralitat i alimentació en el context de la crisi energètica

Carolyn Steel: Arquitecta i destacada pensadora sobre alimentació. Autora del llibre «*Ciutats famolenques*».

Isa Alvarez: Educadora i agroecòloga. Activista per la sobirania alimentària i el feminisme.

Taula 3.- Mobilitats possibles i impossibles

Pablo Marco: Professor de l'UJI i Tècnic Superior en Automoció. Autor de diverses publicacions sobre transport públic a les comarques de Castelló

Ivan Murray: Geògraf i investigador en Sostenibilitat i Territori. Centra els seus estudis en turisme i els conflictes associats.

Patricia Garcia: Fundadora d'ANCYCO -Asociación Nacional de Coliving i Coworking.

Taula 4.- Quina Ruralitat pot ser alternativa?

Carlos Taibo: Escriptor i professor de Ciències Polítiques i de l'Administració en la UAM. Ferm defensor del moviment antiglobalització i de la corrent de pensament polític, econòmic i social del decreixement. Divulgador de la teoria del col·lapse i estudis del que ell anomena «Iberia vaciada».

Jaime Izquierdo: Llicenciat en Geologia i escriptor asturià. Defensor dels valors i la conservació de la vida al món rural. Actualment és el Comissionat per al repte demogràfic al Govern del Principat d'Astúries.

Durant les Jornades i mitjançant els debats eixia reforçada la idea de que els territoris rurals, malgrat les dificultats a les que s'enfronta, tenen una situació avantatjosa davant els reptes actuals. El sistema actual porta camí de col·lapsar i es fa necessària una transició econòmica i social que, obligatòriament, ens farà tornar als valors de la ruralitat.

En aquesta ocasió, les Jornades es pogueren seguir en directe i a la pàgina web del FNR s'ha penjat un vídeo per cadascuna de les sessions.

També es poden trobar documents, entrevistes i ressenyes de llibres que tracten diferents visions i reflexions sobre la ruralitat.

I seguim

A la majoria de reunions i trobades, quan analitzem les polítiques valencianes, ens adonem que inclouen als seus parlaments part del nostre diagnòstic però continuen sense fer els canvis necessaris. Reconeixen que s'ha gestionat mal però no fan canvis. No tenen en compte les condicions actuals, ni les xarxes tecnològiques que podrien aplicar, ni les demandes de plans d'urgència....

Mentre es gestione el territori des de la perspectiva de ciutat i dels guanys, solament econòmics, no possibilitaran un desenvolupament complet i satisfactori de la població que vivim a territoris rurals.

A l'hora d'escriure aquest article, ja pensem en la següent edició de les Jornades d'Afirmació de la Nova Ruralitat. Però volem reforçar l'espai de reflexió del Fòrum, incloure temes i sectors als que fins ara no hem pogut arribar i ampliar la participació de manera més continuada. En aquestos moments estudiem fórmules per aconseguir aquestos objectius i en breu ja es prepara una primera assemblea.

Per a més informació, teniu a la vostra disposició la web: <https://novaruralitat.org/i> també podeu seguir-nos a les xarxes: facebook i twitter.

<https://www.facebook.com/novaruralitat/> @NovaRuralitat

Grup de treball a la jornada preparatòria per a les V Jornades.

Jaime Izquierdo i Carlos Taibo. Ponents de la Taula 4